

EM POWER SYSTEMS
Elektrotechnisch Architecten

LightRail: Verlagen Electro Magnetische Emissie

EM Power Systems

Ir. D. van Bekkum
21-06-2023

T19 in het Mekelpark: 2005

(Light)Rail Systemen en EMC

Light Rail en E(lectro)M(agnetische) Emissie:

- **waarom is het een probleem?**
- **de oplossing voor T19**

A photograph of a modern LightRail station at night, with blurred lights and a person walking. The image is partially obscured by a purple and pink gradient bar.

LightRail en EMC normen

- LightRail veroorzaakt magnetische stoorvelden
- Gebruikelijke normen:
  - EN50nnn reeksen (EN50121 en soortgelijk)
  - ICNIRP (effecten op levende wezens)
  - CISPR (11, 12, 14, 15, 16, etc)
  - IEC 61000 familie van normen
  - en nog veel meer
- Feit: frequenties < 9 kHz krijgen geen aandacht
- Probleem? Meestal: NEE. Soms: JA
- Extreem lage frequenties + gevoelige apparatuur

LightRail ELF slachtoffers

**NuclearMagnetic
Resonance
Spectroscope**

MagneticResonance Imaging Scanner

**Transmission
Electron Microscope**

- Zelf opgewekte EM velden zijn extreem stabiel
- Gering vermogen tot compensatie externe storingen
- Zeer gevoelig voor variaties in EL Frequenties

Voorbeelden uit onze praktijk

LightRail en Metrolijnen

- Delft (U) Groningen (U,Z)
  - Utrecht (U,Z) Parijs (Z)
  - Lund (U,Z) Kopenhagen (U,2Z)
  - Odense (Z) Helsinki (U)
  - Jerusalem (U) Tel Aviv (U)
  - Parijs (L) Uppsala (U,Z)
-
- U(niversiteiten), Z(iekenhuizen), L(aboratoria)

Delft: situatie en eisen

- problemen: altijd situatie specifiek
- onderzoek naar gevoeligheid apparatuur Mekelpark
- bepalen locaties apparatuur
- generieke eis: $B < 48 \text{ nT}$ op 50 m afstand
- dat is een relatief zware eis
- equivalent met 12 A op 50 m afstand
- 12 A: piekstroom van een wasmachine

(Light)Rail Systemen en EMC

Light Rail en E(lectro)M(agnetische) Emissie:

- **waarom is het een probleem?**
- **de oplossing voor T19**

A blurred night photograph of a city street with a light rail train. The image is overlaid with a purple-to-pink gradient bar at the top. The text 'LightRail EME verlaging' is written in white, bold, italicized font on the left side of the bar.

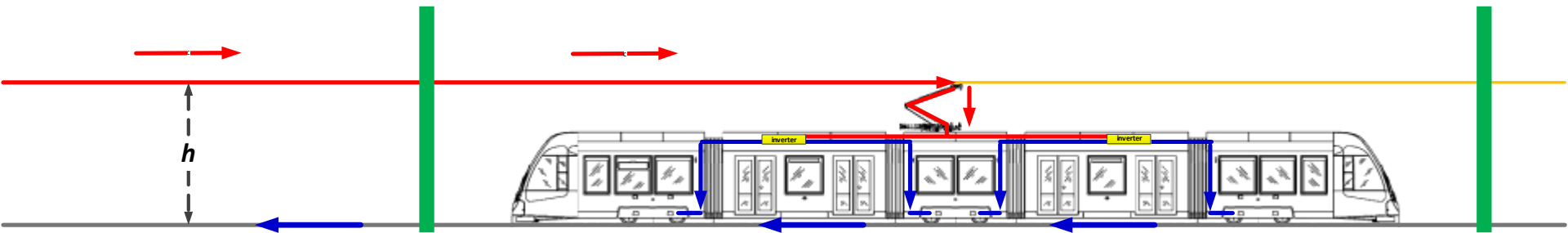
LightRail EME verlaging

Kijken naar de fysica van het probleem

spectrum van mogelijkheden voor oplossingen

- afstand (trambaan verleggen, apparaten verhuizen)
- stroom uitruilen voor spanning
- energievoorziening aan boord
- de loop van stromen veranderen
- voor dat laatste: allerlei variaties

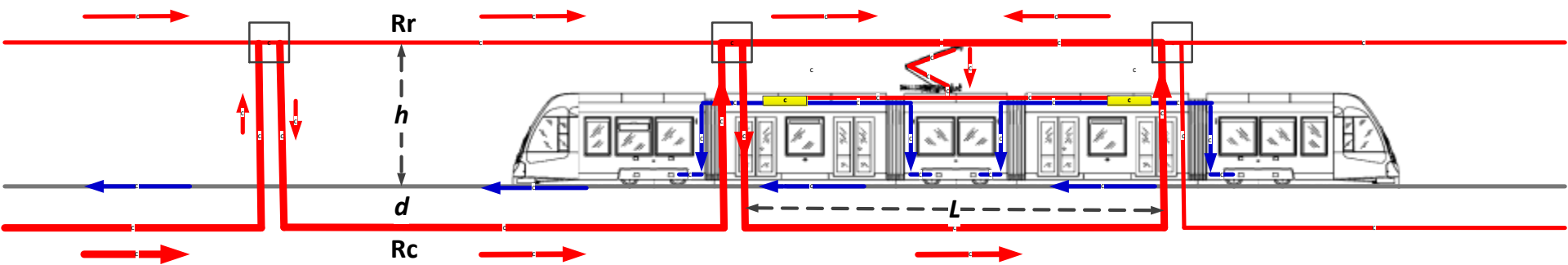
LightRail EME compensatie

- stromen en magneetvelden zijn vectoren
- tegengestelde vectoren heffen elkaar op
- voedingsstromen < > retourstromen
- stromen heen dicht bij stromen terug
- rekening houden met beperkingen

LightRail EME compensatie

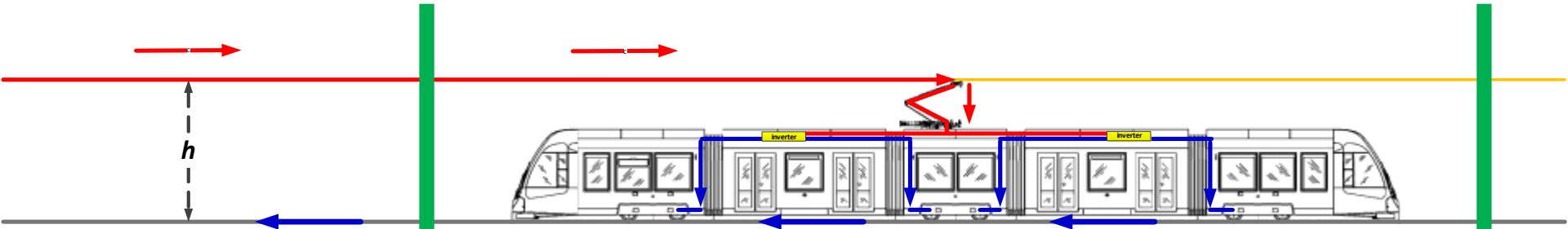
- voedingsstromen op maaiveldniveau brengen
- compensatiekabels onder spoor
- bij de tram: blijft op rijdraadniveau
- specifieke mastafstanden L
- effectiviteit: ratio h en d $\leftrightarrow$ ratio R_c en R_r
- en dan: modelleren en rekenen

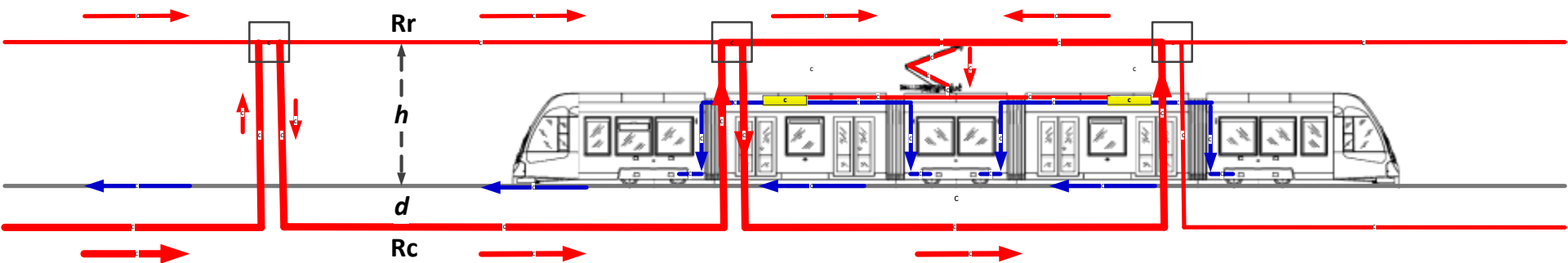

LightRail EME verlaging

- dus niet dit

- maar wel dat

Sectionering: prestaties

Emissie = verandering magnetische omgevingsveld!

- emissie op 50 m afstand bij 1200 A
- conventionele tramlijn: 500 nT max
- gecompenseerde tramlijn: 56 nT max
- nog steeds te hoog

Sectionering: prestaties

- compensatie alleen is niet voldoende
- maar: emissie Ξ stroom
- begrenzen stroom tot 1000 A
- met een vermogens elektronisch systeem
- regelt de spanning op de bovenleiding
- tram regelt dan beperking van de stroom
- resultaat: $B(r=50) < 48 \text{ nT}$ (altijd)

T19 in het Mekelpark: 2023

Afsluiting

Dank voor uw aandacht
opmerkingen of vragen?

dvb@empowersystems.nl